
Амандмани ТС на нацрт Закона о спречавању корупције са образложењем и прегледом измењених одредаба – од осмог поглавља до краја – представке, поступак и казнене одредбе

август 2018

Амандман 1 исход поступања по представици

У члану 90, ст. 1. иза речи „које могу да доведу до корупције“ додаје се „или су већ довеле до корупције“.

Иза постојећег ст. 2. додаје се нови став 3. који гласи:

Ако орган јавне власти року у року од 30 дана од пријема препоруке, писмено не извести Агенцију о томе шта је предузео поводом препоруке или ако писмено оспори мишљење и препоруку Агенције, она прослеђује мишљење и препоруку и оспоравање органу који надзире рад органа јавне власти против кога је представка поднета.

Образложење

Допуне су предложене на основу нацрта Министарства правде из 2016. године. Оне би обезбедиле да Агенција доноси мишљење и препоруку и у случају да је већ настала корупције, иако више не постоји прилика да се корупција понови на исти начин.

Такође, уводи се механизам који треба да обезбеди расправу о мерама које је Агенција предложила а са којима се орган јавне власти није сагласио, пред органом који је надлежан за надзор над радом органа у којем је дошло или може доћи до корупције.

Текст одредбе након измене

Исход поступања по представици

Члан 90.

Ако Агенција у поступању по представици оцени да у раду органа јавне власти, постоје околности које могу да доведу до корупције, или су већ довеле до корупције, Агенција даје препоруке органу јавне власти са мерама ради отклањања стања, са роком за њихово предузимање.

Орган јавне власти у року од 30 дана од дана пријема препоруке дужан је да писмено обавести Агенцију о предузетим мерама из препоруке.

Ако орган јавне власти року у року од 30 дана од пријема препоруке, писмено не извести Агенцију о томе шта је предузео поводом препоруке или ако писмено оспори мишљење и препоруку Агенције, она прослеђује мишљење и препоруку и оспоравање органу који надзире рад органа јавне власти против кога је представка поднета.

Када у поступку по представици посумња да је учињено кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности, Агенција доставља представку и прикупљену документацију надлежном јавном тужилаштву.

Агенција је дужна да о исходу поступања по представици обавести подносиоца представке.

Амандман 2. Кривично дело

Члан 101. мења се и гласи:

„Функционер и бивши функционер који не поднесе извештај о имовини након истека законског рока, а то је од њега затражио надлежни орган или је прошло више од 15 дана од објављивања информације да извештај није поднет, казниће се затвором до три године.

Казном из става 1. казниће се функционер и бивши функционер који у извештају наведе лажни податак о вредности имовине иако је знао или је морао знати да је податак лажан.

Казном из става 1. казниће се функционер и бивши функционер који у извештају наведе други лажни податак или не наведе податак који је био дужан да пријави, уколико је реч о податку који је битан ради утврђивања постојања односа зависности између функционера, односно бившег функционера и повезаних лица или коришћења права која проистичу из вршења јавне функције.

Казном из става 1. казниће се функционер и бивши функционер који омогући једном или више повезаних лица, у смислу закона којим се уређује пријављивање имовине јавних функционера, да стекну или држе за њега имовину вреднију од 300.000 динара и тиме лажно прикаже вредност своје имовине.

Ако услед радње из става 1., 2. и 4. овог члана у извештају не буде приказана имовина чија је вредност већа од 1.500.000 динара учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година.“

Образложење

Кривично дело из актуелног члана 72. **Закона о Агенцији за борбу против корупције**, под називом Непријављивање имовине или давање лажних података о имовини је формулисано на следећи начин: „Функционер који не пријави имовину Агенцији или даје лажне податке о имовини, у намери да прикрије податке о имовини, казниће се затвором од шест месеци до пет година.“ На исти начин формулисано је и кривично дело у члану 101. нацрта Закона о спречавању корупције.

Кривично дело тренутно подразумева не само умишљај функционера, већ и постојање одређене намере да се прикрију подаци о имовини. Такву намеру није лако доказати у судском поступку, чак ни када је очигледно да је функционер прекршио закон. На пример, функционер може тврдити да непријављивањем неке имовине није имао намеру да прикрије податке о имовини, већ да је до тога дошло због заборавности (то јест, без икакве намере), или да је то учињено у некој другој намери, а не у оној која је тренутно инкриминисана (на пример, да није имао намеру да прикрије вредност имовине већ да изрази протест против ове своје законске обавезе) и готово да не постоји начин да се објективно утврди да је намера била баш она која се кривично санкционише.

Са друге стране, актуелна норма је престога, јер се не прави никаква разлика у суштински различитим и неједнако битним ситуацијама у којима је функционер прекршио своју обавезу. Тако се, на пример, тренутно не прави разлика у односу на то какве је природе лажни податак (нпр. да ли је изостављен податак о некој имовини коју функционер поседује, да ли је погрешно приказана вредност те имовине и слично). Надаље, ако се доказивање постојања бића кривичног дела веже само за намеру *да се прикрију подаци о имовини*, у евентуалном кривичном поступку би могли остати некажњени функционери који неистинито наведу име лица коме су дужни или у односу на кога имају потраживања, функционери који не наведу да користе службени стан, податке о другим делатностима и функцијама које обављају итд. Ти подаци могу бити и битнији са становишта циљева који се желе остварити Законом о Агенцији за борбу против корупције него подаци о имовини. На пример, судија који тачно наведе податак да дугује 100.000 евра, али лажно наведе да је то дуг који има према свом рођаку из Немачке, а у ствари је реч о дуговању које има према осумњиченом трговцу наркотицима прикрива веома важан податак за утврђивање односа зависности.

Актуелном нормом нису обухваћени бивши функционери који такође по овом закону имају дужност подношења извештаја након престанка јавне функције, па нема оправданог разлога да се амнестирају од кривичне одговорности за ово дело, поготово када се узму у обзир одредбе које прописују овлашћење Агенције у контроли извештаја, могућност поређења имовинског стања са почетка и краја мандата и слично.

Надаље, будући да је неподношење извештаја већ прекршајно санкционисано одредбама Закона, требало би направити разлику према томе у којим ситуацијама се примењује прекршајна, а у којима кривична санкција. Функционер или бивши функционер који пропусти законски рок и накнадно достави извештај треба да одговара прекршајно, а само онај који то не учини ни накнадно, треба да има кривичну одговорност. У погледу кривичне одговорности, у предлогу који дајемо, одлучујуће чињенице које утичу да неко непријављивање имовине буде кривично дело а на прекршај јесте околност да је надлежни орган – Агенција за борбу против корупције – затражила од функционера да поднесе извештај, након што је утврдила да функционер није испунио своју обавезу. Алтернативно, за случај да се Агенција након ученог кршења закона није обраћала функционеру, за постојање кривичног дела ће бити довољно да је испуњен објективни услов – да је у медијима објављена информација да функционер није поднео извештај, а да он то не учини ни у року од 15 дана од када та информација постане позната јавности.

На крају, треба рећи да постојећом кривичноправном нормом не би биле обухваћене све ситуације у којима функционер поднесе извештај у којем наведе целокупну имовину која се води на његово име али изостави податке о имовини коју по неком основу за њега држе повезана лица за време док је он дужан да подноси извештаје о имовини. Усвајањем предложеног амандамана отклонили би се сви наведени недостаци.

Амандман је формулисан тако да се може изместити у Кривични законик из закона у којем се тренутно налази, што би било у складу са добром праксом кодификовања свих кривичних дела у Кривичном законнику. При коначном формулисању одредаба требало би водити рачуна о усаглашавању са другим одредбама тог закона, у погледу квалификованог облика кривичног дела.

Текст одредбе након измене:

Непријављивање имовине или давање лажних података о имовини

Члан 101.

Функционер и бивши функционер који не поднесе извештај о имовини након истека законског рока, а то је од њега затражио надлежни орган или је прошло више од 15 дана од објављивања информације да извештај није поднет, казниће се затвором до три године.

Казном из става 1. казниће се функционер и бивши функционер који у извештају наведе лажни податак о вредности имовине иако је знао или је морао знати да је податак лажан.

Казном из става 1. казниће се функционер и бивши функционер који у извештају наведе други лажни податак или не наведе податак који је био дужан да пријави, уколико је реч о податку који је битан ради утврђивања постојања односа зависности између функционера, односно бившег функционера и повезаних лица или коришћења права која проистичу из вршења јавне функције.

Казном из става 1. казниће се функционер и бивши функционер који омогући једном или више повезаних лица, у смислу закона којим се уређује пријављивање имовине јавних функционера, да стекну или држе за њега имовину вреднију од 300.000 динара и тиме лажно прикаже вредност своје имовине.

Ако услед радње из става 1., 2. и 4. овог члана у извештају не буде приказана имовина чија је вредност већа од 1.500.000 динара учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година.

~~Јавни функционер који супротно одредбама овог закона не пријави имовину Агенцији или даје лажне податке о имовини, у намери да прикрије податке о имовини, казниће се затвором од шест месеци до пет година.~~

Амандман 3. застаривање прекршаја

У члану 107. речи „две године“ мењају се речима „пет година“.

Образложење

Имајући у виду чињеницу да прекршај може да начини велики број јавних функционера, као и ограничене могућности провере и сазнања за то да је прекршај учињен, као и друштвену опасност прекршаја предлаже се одређивање максималног рока за застаривање који постоји у системском Закону о прекршајима.

Текст норме након измене:

Застаривање

Члан 107.

Прекршајни поступак за прекршаје прописане овим законом не може се покренути ако протекне пет година ~~две године~~ од дана када је прекршај учињен.